

עונג שבת ז"א

אור החיים הקדוש

פרשת שמעני גליון 75

סיפור תואם לפרשה | מאת ר. סעדה

r3235575@gmail.com

חידוש מתורת רבינו

'פולמוס החגבים'

ומידי דברנו באיסורו הנחרץ של רבנו לאכול חגבים, ראוי להזכיר את מלחמתו הגדולה של רבנו במנהג שהתפשט בזמנו בהיתר אכילת חגבים, והוא הרעיש את העולם עבור זה ורבים השיב מעוון.

"פולמוס החגבים" היא סוגיה שהעסיקה את רבנו במשך שנים רבות, עד שהצליח להוכיח שאסור לאוכלם, עמל להרבות בהסברים בפני תלמידי חכמים, הרחיב בכתבית מאמרים ותשובות בנושא. רבנו החל לעסוק בנושא לאחר שראה לתדהמתו את בני עירו מלקטים חגבים ומכינים אותם לאכילה, הוא עצמו נמנע מכך מקדמת דנא, לאחר שראה כי סביו רבי חיים הזקן, לא שלח ידו בהם.

לאחר פטירתו של סבו, החל לשים לב כי היהודים שסביבו, וביניהם תלמידי חכמים חשובים, כן מתירים לעצמם לאכול חיה זו.

באחת השנים, כשמכת ארבה קשה הכתה במרוקו, ראה רבנו שכל שכבות האוכלוסייה, תלמידי חכמים ובעלי בתים אוכלים חגבים ונעשה להם הדבר כהיתר גמור, לאחר בירור בקרב הזקנים והחכמים, התברר כי מאז ומעולם נמנעו היהודים מאכילת חגבים, אולם, בשנת רעב מסוימת כאשר הלחם היה נדיר ממצוא, נאלצו היהודים בלית ברירה לאכול חגבים, ומיני אותו זמן - נעשה להם כהיתר.

רבנו לא הסתפק במנהג הקדום האוסר לאכול חגבים, אלא גמר אומר בליבו לעמוד על עיקרם של דברים, ולהעמיד את שורשי האיסור למען יקבל העם וישיב אל ליבו.

לאחר חקר נרחב בכל פרטי הדינים הנוגעים לאכילת חגבים, העמיד רבנו את הדין על תילו, וביטל את המנהג ואסר בריש גלי את אכילתם, וציווה עוד למחות בשולחים בו ידם לאוכלו.

לאחר שפרסם את הפסק, קשה היה לבני עירו לקבלו, ואף היו חכמים מחכמי העיר שהתקשו לשנות מהרגלם.

אחד מהאנשים שהתנגד לפסק של רבנו, חלם חלום מסעיר, בחלומ, הוא רואה את עצמו אוכל שרצים ורמשים, כשאומרים לו כי זה הארבה שאכל ביום! מובן, שלאחר חלום שכזה נמנע אף הוא מלאכול חגבים, והודה שלפסק רבנו מסכימים גם בשמים.

נס גדול אף התרחש ברחבי סאלי, וכמו הבהיר את הספיקות והוכיח לכל שפסק הדין של רבנו אמת ויציב הוא והחגבים אסורים באכילה - לאחר שפרסם רבנו את פסק דינו, ולאחר שהחכמים המצויים בעיר היטו אוזנם וקבלו, לא נראו עוד חגבים בסאלי ובכל מערב מרוקו למשך שנים רבות! כמו ידעו החגבים שלאחר פסקו של רבנו, שאין להם מה לעשות באזור זה, והיה הדבר לנס ופלא.

(גר המעבר: עמ' קלו. באור החיים: עמ' 104-100)

להיזהר ממאכלות אסורות אפילו בהיסח הדעת

דברו אל בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה אשר על הארץ:

מבאר רבנו הקדוש, שהכתוב בא להורות לעם ישראל שמצווה זו של היבדלות ממאכלות אסורות היא מעלה וכבוד עבורם, כמאמר ר' שמעון בר יוחאי (וזהו ראה וקיד' י"ב) על הכתוב: 'עמד וימדד ארץ', שמדד הקב"ה את כל האומות ולא מצא אומה שהייתה ראויה לקבל את התורה אלא דור המדבר. אמר רבי תנחום בר חנילאי משל לרופא שנכנס לבקר שני חולים, ראה שאחד הולך לחיים ואחד הולך למיתה, אמר לזה שהולך לחיים - זה תאכל וזה לא תאכל, ולזה שהולך למיתה אמר - תביאו לו כל מה שירצה. כך הם עובדי כוכבים שאינם הולכים לחיי עולם הבא, כתיב בהם: (בראשית ט"ו) 'כי ירק עשב נתתי לכם את כל', אבל ישראל שהולכים לחיי עולם הבא, הורה להם ה' - 'זאת החיה אשר תאכלו'.

שואל רבנו הקדוש על הכתוב בפרשתנו: 'אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם', לכאורה קשה, מה בא הכתוב להוסיף לנו בזה שכתב: 'ולא תטמאו בהם' אחרי שכבר פירש לנו לפני כן את כל דיני השרצים?

אלא מתרץ רבנו הקדוש, שבא הכתוב ללמדנו שעם ישראל צריכים להיזהר שלא ייכנסו לפיהם שרצים אפילו בהיסח הדעת, שאף בשוגג נטמאת הנפש, כי אין חילוק בין שוגג למזיד לעניין טומאת הנפש, והחילוק בין שוגג למזיד הוא רק - שבמזיד תעשה נפשו בחינת שקץ, ועל זה אמר הכתוב: 'אל תשקצו את נפשתיכם', ואילו בשוגג תטמא נפשו ותטמא, וזה כוונת הכתוב: 'ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם'.

ומסיים רבנו בלשון קודשו ואומר: 'וצריך האדם להיזהר בתוספת זהירות וזריזות בכל דבר אשר ייכנס בגדר ספק שיקוץ זה, ומה גם בזמנים אלו שנהגם האוויר והארצות כולן יחד, ואין לה גידולי קרקע שאין בהם מהשיקוץ, שומר נפשו ישמור את הדבר'. עד כאן לשונו הטהורה.

ומבאר רבנו הקדוש, על היתר אכילת החגבים המובא בפרשתנו: 'אך את זה תאכלו מכל השרץ העוף ההלך על ארבע אשר לו כרעים ממעל לרגליו לנתר בהן על הארץ', שהארץ בחיבורו - חפץ ה', בסימני החגבים המותרים באכילה, וגילה דעתו על אותם האנשים הגרים בעירו שאוכלים את הארבה שמגיע מידי פעם לעיר המערב, ובירר את טעם אכילתם, ואמרו לו שאבותיהם נהגו בהם היתר ואין להם קבלה ששמו חגב, אלא שראו שהיו אוכלים אותם, ועמד על עיקרם של דברים להוכיח שטועים הם, וסיים ואמר שלכן כל ירא וחרד לדבר ה', יירא ויפחד לבל יושיט ידו לשקץ זה, וימחה במי ששולח יד לאוכלו, והעיד רבנו שמונים שמעו לפסק זה פרשו רבים מאכילתו, וה' לא הביא את מכת הארבה לאזורם יותר משתים עשרה שנה - כי תורה ומעשים טובים כתרסיס בפני הפורענות.

ומבאר רבנו הקדוש את הכתוב בסוף הפרשה: 'והתקדשתם והייתם קדשים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשתיכם בכל השרץ הרמש על הארץ', שלכאורה קשה מהו כפל הלשון - 'והתקדשתם והייתם קדשים'? אלא הפירוש הוא, שהקב"ה מבטיח לעם ישראל, שאם אתם מתקדשים בעצמכם, אף אני אקדש אתכם לבל ייכנס לגופכם דבר שיקוץ, והוא על דרך מאמר חז"ל (חולין ה') לגבי בהמתם של צדיקים שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם, וכל שכן לצדיקים עצמם. ועוד יש לפרש, 'והתקדשתם' - דהיינו תעשו גדרים וסייגים לבל תטמאו באכילת איסור, ובזה אני מבטיחכם שתהיו קדושים.

{שמיני פרק יא}

הגרלה על סך 2600 ש"ח ללומדי אור החיים
לפרטים: 0534132406
להתקשר בין 7:00 - 8:00 בערב.

העלו מוקדש ל"ג אברהם הנקו ה"ר ול"ג אברהם בתבת שבע ע"ה

השגת תכלית השלימות היא - 'שויתי ה' לנגדי תמיד'

ויקחו את אשר צנה משה אל פני אהל מועד ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה' ויאמרו משה זה הדבר אשר צנה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה':

שואל רבנו הקדוש, מהו הדבר שציווה ה' לבני ישראל לעשות, הרי הם כבר הביאו את הקורבנות???

מתרגם רבנו הקדוש, נראה שכיוון הכתוב על המעשה שהזכיר לפני כן: **ויקרב כל העדה ויעמדו לפני ה'**, שיש לדקדק בלשון הכתוב מדוע אמר - **לפני ה'**, ולא אמר לפני **אהל מועד**? וגם בכלל לא היה צריך לומר זאת, שהרי אמר בפסוק שלפני כן - **ויקחו את אשר צנה משה אל פני אהל מועד**: אלא שבא הכתוב להשמיע לנו ולומר שעם ישראל הכינו את עצמם בשלימות הדעת שהם הולכים להיות עומדים לפני ה', **והבחינה הזאת היא השגת תכלית השלימות**, כמאמר דוד המלך ע"ה: **'שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט'**, פירוש, כי בזה שהאדם יצייר לעצמו שה' לנגדו תמיד לא ימוט מימינו התורה, כמו שנאמר: **'מימינו אש דת למו'**, ומבואר במסכת ברכות (א) שכונות הפסוק לתורה שנמצאת מימינו של ה' יתברך, וכתב הרמב"ם: **'(מורה נבוכים פרק טו) כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו כשהוא לבדו בביתו, דומה לישיבתו ותנועותיו ועסקיו כאשר הוא לפני מלך, וכל שכן לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה'**.

וכשהשכיל משה רבנו במעשה זה, שכל העדה הכינו את עצמם לעמידה בפני ה', אז אמר להם - **זהו הדבר אשר צנה ה' תעשו**, פירוש - ציווה ה' שתעשו אותו, כלומר מעריכים בדעתכם כי אתם עומדים לפני ה' ולא רק לפי שעה, וממילא - **וירא אליכם כבוד ה'**, כלומר, שעל ידי זה תזכו שתמיד ירא עליכם כבוד ה'.

ועוד במאר רבנו הקדוש, שכונות הכתוב כשאמר **לפני ה'**, שבאותו זמן לא היה מסך המבדיל בינם לבין ה' כפי שיש בדרך כלל מחמת העונות כדכתיב: **'עונותיכם היו מבדלים בינכם לבין אלקיכם'**, ובא הכתוב לומר שבאותו זמן הם עשו תשובה שלמה והם היו שלמים עם ה'.

נמצינו למדים: שהשגת תכלית השלמות של האדם הוא - שיצייר לעצמו וירגיש שה' תמיד נמצא לפניו.

(פרק ט פסוקים ה-ו)

פרי בטן בזכות רביו

ישועות גדולות ונצורות פעלו רבים על ידי שקיבלו על עצמם להגות בקביעות בספר הקדוש 'אור החיים'

מפורסמת העובדה עם הגה"צ רבי הלל שלעזינגער זצ"ל, שלא עליו, לא נתברך בפרי בטן זמן רב אחר נישואיו, והלך לדרוש ברופא גדול ומלומד ביותר. אמר לו הרופא: **"רבי יהודי, כאשר יצמחו עשבים על כף ידי, יהיו לך ילדים"** - כאומר לו: התייאש נא, וחבל על הכוחות שאתם משקיעים בזה, כי תמו כל הסיכויים.

רבי הלל לא התמהמה, ושם פעמיו מיד אל ציונו של ה'אור החיים הקדוש' אשר בשיפולי הר הזיתים, ושם קיבל על עצמו בדמעות שליש ללמוד בכל שבוע מספרו הבהיר. וראה זה פלא, כעבור שנה חבק בין זרועותיו את ביתו הבכורה, וזכה להקים דור ישרים מבורך, בחתנים רבנים - ואלו הם: הגה"צ רבי משה הלבערשטאם זצ"ל חבר הבד"ץ של העדה החרדית בעיר הקדוש, הגאון הגדול ר' סנדר פריינד זצ"ל, והגאון הגדול ר' משה נחום שפירא זצ"ל. בהיות ביתו הרבנית הלבערשטאם בת תשע, פשטה אז בעיה"ק ירושלים מחלת ה'דיפטעריא', מחלה זו רבים חללים הפילה, ובכיתתה עצמה הלכו אז לעולמם שלוש מחברותיה. ויהי היום וביקרה הילדה אל הרופא מסיבת הצטננות ובבדיקת הרופא הבחין בה בסימני ה'דיפטעריא' לא עליו, וגמר בנפשו בלא אומר ודברים להכניסה כך, ללא שום הכנה, לחדר הניתוח על מנת לנתחה ולנסות להצילה מלהבה של מגיפה זו.

באותו זמן רץ אביה רבי הלל לישיבתו של המהר"ץ דושינסקי זצוק"ל להזכירה לפניו לטובה, והמהר"ץ שהיה באמצע מסירת שיעור לתלמידים הפסיק את השיעור ואמר תהלים עם תלמידיו דבר אשר לא עשה מעולם, ורק כאן יצא מגדרו לגודל סכנת חייה ופיקוח נפשה. ועוד זאת הבטיח ר' הלל שכשיעזור ה' ותקום ממיטת חוליה ותתהלך בחוץ שלא על משענתה, יביא את ביתו להדליק נר בבית הכנסת של ה'אור החיים הקדוש' אשר בעיר הקדוש ירושלים העתיקה. (ענין זה של הדלקת הנר בבית הכנסת של ה'אור החיים הקדוש' היה ידוע בירושלים כסגולה נפלאה לכל הישועות) וכמו כן ידליק הוא בעצמו נר בכל ערב שבת קודש כניסת השבת לטובת נשמת ה'אור החיים הקדוש'. ואכן אחר הניתוח קמה הבת ושבה לבריאותה ואיתנה הראשון.

(באר הפרשה בלק תשע"ז עמ' ו הערה י)

חידוש קצר

כשהאדם חוזא, אוי באותה שעה אין בחינתו בחינת אדם, כפאפר חז"ל: (סוטה א) 'אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות', והפירוש בזה שבשעת העבירה פסתלקת פגמו הדעת, והוא נעשה כפן בהפך שאין לה דעת, ובשעה שהוא חוזר בתשובה חוזרת לו הדעת, והוא עולה עבחינת 'בהפך' לבחינת אדם' שיש לו דעת, על כן אפר הקב"ה שהחוזא יביא קורבן 'בהפך' בדונגותיו וישיבתו יציפה בצערה ויחשוב שכל פה שנעשה בה היה ראוי לעשות בו. והפחשבה הזאת היא פצילה אותו פן הפיתא. (אור החיים שפיני ט, ח)

העלון מוקדם - להצלחת עם ישראל ולגאולה השלמה, ולרפואת שמעון בן ספיר שרה, ספיר שרה בת גינת אברהם בן מרים, חנה בת נרציה, מיכאל בן ברוריה שרה שמעון בן ספיר שרה, ספיר שרה בת אבישבע בת אבישבע בן מרים בת גלדיס, דוד בן נרציה חיים ישראל יעקב בן יפה, ישיעיהו בן מרים, יהודה דוד בן עליזה, אפרת רחלי בת שרה, רוגית אפרת בת חזיה אמיה, נסים בן סמי, אבישע בת אורטל, רועי אליאסף בן ליאת, סמדר חתואלי בת מאריה, טליה מרים בת דניה, אביבה בת נסירה, עוזיאל בן יפה, לרפואה זיווה והצלחה, לזיווג הגון ישראל בת גינת, יעקב חיים בן יעל, יפית נועה בת יעל, קרוי זיווה, אוסנת, חני, בנות ציפורה, אריאל בן ציפורה, שחר בת אריס, רותי בת חנה, הדירה בת איילת, ריזאל רן בן נורית, שחר בת אריס, תהילה בת רותי, אוסנת בת אביבה, זרע בר קיימא לעמית בן אביעד, יוסף חיים בן נורית, ואלישבע בת פניה שרה, ישראל בן יעל, יחיאל דוד ועטרה, ישראל מאיר בן יעל, ועל בת מרים, לחזרה בתשובה בן אודליה, וזאל רחמים בן אביבה, להצלחה בכל וכן לרפואה לרפואה אילה אהרון שמעון ותמר-עובדיה, יוסף נעים וכל בני ביתו, הדסה בת פניה שרה, אלישבע בת פניה שרה, יעקב חיים בן יעל, דליה אליה בת רות, אליהו בן רוגית אפרת, יעל בת מיל, שלמה פרץ בן שולמית וכל ב"ב, יצחק בן עטר וכל ב"ב, אדם בן רוגית ושיחור בשלום, נהוראי לוי בן חני, ושיחא מהשב, שלמה רפאל בן יוכבד, רותי מלכה בת גולית, יעל בת מרגלית ומשפחה, אלעזר בן אסתר בריאות לב שמח זיווים לילדים, לעזר הרב שמעון בן אסתר זצ"ל חיים יעיש בן עישה, מרים בת מיל מסעודה, נרציה בת רחל, סמדר שמחה בת רות, אלונה בת רינה, שמעון בן לאוי, מיה בת שושנה, חיה בן גינה, יחזקאל בן מרים, צבי בן מרים, יוסף בן מסעודה, משה בן עליזה, עליזה בת מיל טוב, אשר מסעוד בן זהה, אילן בן לידה, ראובן בן עליה פרץ, רבי אליהו בן רחמון, מאיר זקינו בן שילבי, יעקב בן לונה דוד.

תרצה לפתוח שיעור אור החיים בישיבתך?

נשמח לסייע לך: 052-7636252

הקדשה מרכזית נא ללמוד ולהתפלל לע"נ ר' שמעון בן רזלה זצ"ל

אנחנו רוצים להרחיב את עלון פסח מבין שיש הרבה חידושים מי שמעוניין לקחת חסות יפנה ל-0527149157

לכולל 'אור החיים' ליל שישי

הדושים תרומות להחזקת אברכים. עלות החזקת אברך לחודש 200 ש"ח ניתן להעביר שמות לברכה.

לפרטים - 0527149157

השקעה שלא תוכל לסרב לה

מניית חיים בתורת רבנו ה'אור החיים' הקדוש. בכל 100 ש"ח שאתה משקיע אתה זוכה בכ-1000 יהודים שילמדו בזכותך בתורת רבנו חיים בן עשר זע"א. 100% זכויה הרבים!!!

ספרי האור החיים במחיר עלות לפרטים - 0509779090.

חלקים	שם הספר
5	שולחן השבת עם אור החיים
10	אור החיים המבואר
5	אור החיים המבואר
5	אור החיים המבואר
1	אור החיים במסכת ר"ה חיומי
1	ראשון לציון על מצילת א"ל על ה"ק
2	מסור אור החיים
1	בר המעריב
3	פיר תורה
6	ראשון לציון
1	סידור עם פירוש אור החיים
2	אור החיים מאיר
1	אור החיים לשולחן שבת